

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2013. godina. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund) i nije obavezujući za Sud. Više informacija može se pronaći u punoj izjavi o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

ČETVRTO ODJELJENJE

ODLUKA

Predstavke br. 43759/10 i 43771/12
Steven WILLCOX protiv Ujedinjenog Kraljevstva
i Scott HURFORD protiv Ujedinjenog Kraljevstva

Evropski sud za ljudska prava (Četvrto odjeljenje), zasjedajući 8. januara 2013. godine u vijeću u sastavu:

Ineta Ziemele, *Predsjednik*,

David Thór Björgvinsson,

Päivi Hirvelä,

George Nicolaou,

Paul Mahoney,

Krzysztof Wojtyczek,

Faris Vehabović, *sudije*,

i Fatoş Aracı, *Zamjenik Sekretara Odjeljenja*,

Nakon što su razmotrili navedene predstavke predate 2. avgusta 2010. godine, odnosno 29. juna 2012. godine,
Nakon vijećanja, odlučuju kako slijedi:

ČINJENICE

1. Prvi podnosilac predstavke, g. Steven Willcox, britanski je državljanin rođen 1964. godine trenutno pritvoren u Zatvoru Rye Hill. Drugi podnosilac predstavke, g. Scott Hurford, britanski je državljanin rođen 1975. godine trenutno pritvoren u Zatvoru Full Sutton. Oba podnosioca predstavke pred sudom je zastupala advokatska firma Stevens Solicitors sa sjedištem u Staffordu.

A. Okolnosti predmeta

2. Činjenice predmeta, koje su predali podnosioci predstavke, mogu se sumirati na sljedeći način.

1. Prvi podnosilac predstavke

(a) Hapšenje, osuđujuća presuda i prebacivanje

3. U aprilu mjesecu 2013 godine podnosilac predstavke uhapšen je i pritvoren u Tajlandu, zemlji u kojoj je u tom trenutku imao boravište, pod optužbama vezanim za narkotike. U novembru 2004. godine priznao je krivicu za krivično djelo posjedovanja u svrhe distribucije 24 grama čistog heroina i 1,4 grama čistog MDMA u obliku tableta ekstazija. Oba ova narkotika spadaju u kategoriju 1 po tajlanskom zakonu (v. stav 36 ove presude). Količina ovih narkotika povod je za "neoborivu pretpostavku" da su namijenjena distribuciji (v. stav 40 ove presude). Prvi podnosilac predstavke oslobođen je optužbe za posjedovanje za svrhe distribucije oko 760 grama čistog heroina jer nije bilo dovoljno dokaza za posjedovanje. On je osuđen na doživotnu kaznu zatvora. Međutim, pošto je priznao krivicu kazna mu je skraćena za jednu trećinu. Računajući njegovu doživotnu zatvorsku kaznu kao da će trajati pedeset godina, sud je prvog podnosioca osudio na trideset i tri godine i četiri mjeseca zatvora za gore navedenu osuđujuću presudu.

4. U junu mjesecu 2007. godine prvi podnosilac predstavke tražio je prebacivanje u Ujedinjeno Kraljevstvo da tamo odsluži ostatak svoje kazne u skladu sa bilateralnim ugovorom o prebacivanju zatvorenika između Tajlanda i Ujedinjenog Kraljevstva (u daljem tekstu: Ugovor o prebacivanju zatvorenika - v. stavove 49 - 56 ove presude). Sa zahtjevom su se složile obje vlade.

5. Uslovi prebacivanja dostavljeni su prvom podnosiocu predstavke u dopisu Službe Ujedinjenog Kraljevstva za rad sa počiniocima krivičnih djela, u kome je objašnjeno da će Ujedinjeno Kraljevstvo da izvrši izrečenu kaznu, uz primjenu nadležnih odredbi o uslovnom otpustu i ranom oslobađanju iz relevantnog zakonodavstva UK. Takođe je navedeno da, nakon prebacivanja, prvi podnosilac predstavke neće moći da ospori svoju osuđujuću presudu ili kaznu u britanskim sudovima: pravo na reviziju i dalje ostaje u nadležnosti države koja je izrekla kaznu i svako osporavanje mora da se izvrši prije prebacivanja. Prvi podnosilac predstavke saglasio se sa tim uslovima i potpisao saglasnost.

6. Dana 6. novembra 2007. godine prvi podnosilac predstavke prebačen je u zatvor u Engleskoj nakon što je odslužio obavezne minimalne četiri godine svoje kazne na Tajlandu. Nalog kojim se ovlašćuje njegov pritvor u Ujedinjenom Kraljevstvu izdalo je Ministarstvo pravde po Zakonu o repatrijaciji zatvorenika iz 1984. godine (u daljem tekstu: Zakon iz 1984. godine, stavovi 57-52 ove presude).

7. U junu 2008. godine kazna prvog podnosioca predstavke skraćena je Tajlandskom kraljevskom uredbom na dvadeset i devet godina i tri mjeseca. To je dovelo do izdavanja novog naloga za njegov pritvor, 9. juna 2008. godine koji je po Zakonu iz 1984. godine izdalo Ministarstvo pravde. Ovim nalogom ovlašćeno je da on bude pritvoren još 8.901 dana (nešto preko dvadeset i četiri godine). Sada će datum ranijeg oslobađanja podnosioca predstavke, na polovini njegove kazne, biti 5. decembar 2017. godine.

(b) Postupak sudske revizije

8. Prvi podnosilac predstavke podnio je zahtjev za sudsku reviziju naloga Ministarstva pravde od 9. juna 2008. godine kojim se daje odobrenje za njegov pritvor. On je najprije tvrdio da je "neoboriva pretpostavka" po tajlandskom zakonu da je posjedovanje imalo svrhu distribucije dovela do flagrantnog uskraćivanja pravde te da je izvršenje kazne zbog toga bilo proizvoljno po članu 5 Konvencije. Drugo, takođe po članu 5, on je tvrdio da je njegova kazna bila proizvoljna jer bi posljedica prebacivanja značila da, pošto je priznao krivicu, on treba da provede u zatvoru više vremena nego da se izjasnio kao da nije kriv. I na kraju, on je konstatovao da se nastavkom izvršenja njegove kazne u Ujedinjenom Kraljevstvu krše njegova prava po članu 3 Konvencije jer je sama kazna bila izuzetno nesrazmjerna. Iako je on priznao da se saglasio sa uslovima prebacivanja, tvrdio je da nije imao izbora već da se morao saglasiti sa prebacivanjem pod bilo kojim uslovima zbog užasnih uslova u kojima su ga držali u tajlandskom zatvoru, pa stoga njegova saglasnost nije bila slobodno data.

9. Dana 1. jula 2009. godine Posebno odjeljenje Višeg suda donijelo je svoju presudu odbacujući zahtjev za reviziju. Sudija Ouseley konstatovao je na početku da je postojala saglasnost oko toga da je sporna pretpostavka neoboriva. On je dalje konstatovao da tajlandski sud nije komentarisao

dosljednu tvrdnju da su narkotici bili za ličnu upotrebu pošto je to, po tajlandskom zakonu, bilo nerelevantno.

10. Sudija je razmotrio odredbe Zakona o prebacivanju zatvorenika. On je smatrao da je njihovo dejstvo takvo da dio kazne koju je izrekla država iz koje je zatvorenik prebačen koji je ostao neodslužen do prebacivanja mora da se odsluži u državi koja prima zatvorenika, u skladu sa odredbama države koja prima zatvorenika o ranijem oslobađanju. U slučaju prvog podnosioca predstavke, to je značilo da iako bi on bio oslobođen nakon odsluživanja dvije trećine kazne u Tajlandu, u Ujedinjenom Kraljevstvu bi bio oslobođen na polovini te kazne. On bi takođe mogao da koristi kraljevske amnestije ili pomilovanja koja je davao Tajland.

(i) Pretpostavka na osnovu količine narkotika u posjedu podnosioca predstavke

11. Prešavši na razmatranje osporavanja zakonitosti nastavka pritvora prvog podnosioca predstavke na osnovu sudskog procesa na Tajlancu, sudija Ouseley saglasio se da bi nastavak izvršenja kazne nakon suđenja koje je obuhvatalo flagrantno uskraćivanje pravde bio nezakonit i da to ne bi promijenila saglasnost zatvorenika sa prebacivanjem. Stoga je bilo neophodno da Ujedinjeno Kraljevstvo pita prije prebacivanja da li je bilo, suštinski i formalno, osuđujuće presude nadležnog suda. Sudija je naveo da je vjerovatno da bi slučajevi u kojima je to bilo upitno bili poznati i očigledni diplomatskim predstavnicima Ujedinjenog Kraljevstva u vrijeme suđenja. On je konstatovao da su posljedica Sporazuma o prebacivanju zatvorenika, domaće zakonodavstvo i pristup ovog Suda bili takvi da što je nepravičnije suđenje bilo, to je bila veća vjerovatnoća da bi država koja prima zatvorenika morala da odbije saradnju i da bi zatvorenik morao da ostane gdje jeste, kao i u drugim slučajevima kada zatvorenik nije ispunjavao kriterijume za prebacivanje.

12. Što se tiče okolnosti predmeta prvog podnosioca predstavke, sudija je konstatovao da je njemu dozvoljeno prebacivanje koje je, prema njegovim vlastitim argumentima koji su ovdje analizirani, trebalo da se odbije po osnovu toga da je na suđenju došlo do flagrantnog uskraćivanja pravde. Međutim, to ga nije spriječilo da osporava zakonitost njegovog nastavljenog pritvora kada je on bio u nadležnosti Ujedinjenog Kraljevstva. Sudija je objasnio da je rizik podrivanja Sporazuma o prebacivanju zatvorenika smanjen samim visokim pragom koji bi se morao zadovoljiti prije nego bi se moglo tražiti oslobađanje i vjerovatnoćom da bi se na svako suđenje koje bi taj prag ispunilo već bila skrenuta pažnja britanskih vlasti, što bi dovelo do odbijanja zahtjeva za prebacivanje. On je dalje istakao:

“37. ... Zaista, sud treba da bude pronicljiv tako da izbjegne spuštanje definisanog praga. On bi se primjenjivao samo u onim slučajevima gdje je reakcija suda da neki konkretni zatvorenik jednostavno ne može da bude pritvoren u UK da nastavi kaznu nakon takvog suđenja.

38. ... Ako je g. Willcox u pravu da je njegovo suđenje bilo flagrantno uskraćivanje pravde, on uopšte nije trebalo da bude prebačen po Ugovoru o prebacivanju zatvorenika i trebalo je da bude ostavljen u zatvoru na Tajlandu. Ne postoji mogućnost da mu se ponovo sudi u UK. G Willcox je možda rekao ono što je morao da kaže da bi došao u centar pažnje vlasti UK, ali i ako je tako, drugi to ne smiju učiniti. Njegove radnje, ako je on u pravu, kojima se ističu ograničenja ovlaštenja prebacivanja po Ugovoru o prebacivanju zatvorenika, a i njegovi dokazi kojima dovodi druge u nepovoljan položaj da im je život ugrožen da bi postigao svoje oslobođanje, ne mogu da podriju zakon. One mogu, međutim, da podstaknu njegovu pažljivu primjenu.”

13. Što se tiče pitanja da li je bilo flagrantnog uskraćivanja pravde u slučaju podnosioca predstavke, sudija je konstatovao da prema dokazima postoje solidni argumenti da su narkotici bili samo za ličnu upotrebu. On je ispitao prirodu i posljedice pretpostavke, i utvrdio da je "veoma važna neoboriva pretpostavka o uobičajenom pitanju u predmetima vezanim za narkotike" dovela do značajno povećane kazne. Međutim, on je zaključio da uprkos značajnom umanjenju pretpostavke nevinosti, postupci na Tajlandu nisu mogli da se opišu kao potpuno uskraćivanje ili poništavanje prava na pravično suđenje. On je konstatovao da je suđenje održano u javnosti pred dva nezavisna sudije; da je prvi podnosilac predstavke bio prisutan i da je imao pravnog zastupnika; da je oslobođen nekih veoma teških krivičnih djela; da je sud saslušao dokaze kojima se dokazuje njegovo posjedovanje narkotika iako ta činjenica nije ni osporena; da su se poštovali domaći postupci u utvrđivanju kazne i da je omogućeno značajno umanjenje zbog priznanja krivice; i da je data obrazložena presuda.

14. Pominjući presudu tajlandskog Vrhovnog suda o kompatibilnosti "neoborive pretpostavke" sa pretpostavkom nevinosti (v. stavove 41-42 ove presude), sudija je konstatovao da je smisao "neoborive pretpostavke" da tajlandski sudovi zapravo određuju kaznu prema količini narkotika koji se posjeduju. On je naglasio da se Tajland suočava sa užasnim problemima zbog narkotika i da sudovi u Ujedinjenom Kraljevstvu treba da budu pažljivi u donošenju suda o načinu na koji se države koje nisu potpisnice Konvencije hvataju u koštac sa značajnim problemima u svojim zemljama.

15. Odbacujući pritužbu po članu pet na osnovu sudskog procesa, sudija je zaključio:

“51. Suđenje treba sagledati u cjelini. Zaključujem da je to sasvim jasno bilo suđenje, pravično u granicama koje su odredili lokalni propisi o narkoticima za jedan, doduše važan, element. Tim granicama ovo pravo se umanjuje ali se ne poništava i ne uskraćuje u potpunosti, niti je, po mom mišljenju, situacija i blizu tome.....”

16. Sudija Davis saglasio se da pritužbu treba odbaciti. Što se tiče "neoborive pretpostavke", on kaže:

“91. ... Ja mogu da prihvatim da, po standardima evropskog prava, neoborivoj pretpostavci da je postojala namjera da se distribuiraju narkotici može da se prigovori u značajnoj mjeri. Ali relevantni tajlandski propisi testirani su u tajlandskom ustavnom sudu i taj sud ih smatra ustavnim i smatra da oni nisu nespojivi sa pretpostavkom

6 ODLUKA U PREDMETIMA WILLCOX PROTIV UJEDINJENOG KRALJEVSTVA I
HURFORD PROTIV UJEDINJENOG KRALJEVSTVA

nevinosti koja se primjenjuje na Tajlandu. Ja mislim da sudovi Ujedinjenog Kraljevstva ne treba da traže da nametnu i unesu svoje stavove o ovoj stvari. Štaviše, tajlandski ustavni sud takođe je istakao da je praktična stvarnost da takva pretpostavka postoji da bi se dobili praktični efekti da se kod osuđujuće presude kazna koja se izriče značajno poveća. To odražava odvrćajući pristup koji je usvojen u tajlandskim propisima da bi se izborili sa problemima vezanim za narkotike na Tajlandu.

92. Nadalje, g. Willcox je bez sumnje na Tajlandu imao nešto što se može na pravi način priznati kao propisno suđenje. On je imao pravnog zastupnika; dokazi su izvođeni i ocijenjeni; zakonski konsultisani sud primijenio je pretpostavku nevinosti; i zapravo u potpuno obrazloženoj presudi, sud, nakon što je dobio dokaze, našao je da tužilaštvo nije dokazalo mnogo težu optužbu za koju je on bio optužen i za koju je bio osuđen njegov sa-optuženi. G. Willcox tako je bio osuđen za lakše djelo, po njegovom priznanju i kazna mu je određena u propisnom postupku i to kazna koja je bila u skladu sa tajlandskim zakonom ...”

(ii) Posljedica priznanja krivice

17. Prvi podnosilac predstavke takođe je tvrdio da je nastavak njegovog pritvora bio proizvoljan u svjetlu činjenice da je on priznao krivicu. On je naveo da bi dobio doživotnu kaznu da nije priznao krivicu i da bi, prilikom prebacivanja, minimalni dio njegove kazne određivao Viši sud (v. stav 63 ove presude) U određivanju minimalnog dijela njegove kazne, Viši sud bi uzeo u obzir britanski kontekst i stoga bi mu odredio mnogo kraći minimalni dio kazne nego fiksni dio koji je izrečen na Tajlandu. Sudija Ouseley je našao:

“54. U ovom argumentu nema ničega. Da je osuđen na doživotnu kaznu, a ne na smrtnu kaznu, da se izjasnio da nije kriv, on bi morao da odsluži najmanje 8 godina na Tajlandu prije nego što bi se razmotrilo njegovo prebacivanje, a ne 4 koliko je zapravo odslužio. Nakon oslobađanja u UK bio bi na uslovnoj slobodi sa posebnom licencom. Namjera doživotne kazne jeste da se ima kontinuirani uticaj na počinioca nakon oslobađanja i da se postave rizici da se on može vratiti u zatvor koji inače ne bi postojali. Nju treba smatrati težom kaznom u principu. Razlika u rezultatima nije rezultat proizvoljnog djelovanja tajlandskih sudova već primjene tajlandskog zakona na njegovo priznavanje krivice, u interakciji zatim sa praksom određivanja kazne prilikom prebacivanja u UK.”

18. On je zato zaključio da nije bilo proizvoljno da britanski sudovi izvršavaju kaznu nakon prebacivanja.

19. Sudija Davis je dodao:

“94. ... Na Tajlandu, doživotna kazna je – generalno govoreći i uz amnestije ili pomilovanja – upravo doživotna. I samo zato što je u engleskom pravu uveden sistem "tarifa" navodna proizvoljnost može uopšte da počne da se pokazuje. U svakom slučaju, nipošto nije jasno da bi tajlandske vlasti bile saglasne da se izvrši prebacivanje g. Willcoxa kao zatvorenika sa doživotnom kaznom; u svakom slučaju, dokazi su pokazali da Tajland traži da takav zatvorenik odsluži najmanje 8 godina u tajlandskom zatvoru prije nego što počne da se razmatra prijedlog za njegov povratak u njegovu zemlju. Dokazi takođe pokazuju da, u praksi, zbog opštih amnestija ili pomilovanja koja se često daju na Tajlandu, doživotna kazna često bude skraćena u naku ograničenu kaznu.”

(iii) "Gruba nesrazmjernost" kazne

20. Na kraju je sudija Ouseley govorio o argumentu prvog podnosioca predstavke da je kazna koja mu je izrečena toliko grubo nesrazmjerna da predstavlja povredu člana 3. On se saglasio da u slučaju da je prvom podnosiocu predstavke bila određena u Ujedinjenom Kraljevstvu samo za posjedovanje relevantne količine heroina i ekstazija, njegova kazna ne bi bila veća od maksimalno sedam godina (v. stav 46 ove presude) i da bi bila i značajno ispod toga. Čak i da je prvi podnosilac predstavke bio osuđen u Ujedinjenom Kraljevstvu za posjedovanje tolike količine narkotika sa namjerom da ih distribuira, što bi bio ekvivalent krivičnom djelu za koje je bio osuđen, njegova kazna ne bi bila duža od šest godina, s obzirom na kazne koje su izrečene u drugim sličnim slučajevima (iako je za ovo krivično djelo zapriječena maksimalno doživotna kazna). On je dalje konstatovao:

"60. ... Čini mi se da nema nikakve koristi da se razmatra da li određena kazna jeste ili može biti tako grubo nesrazmjerna da predstavlja povredu člana 3 samo zbog svoje dužine. To mislim jer će uvijek biti drugih faktora koji utiču na presudu. Tu spadaju priroda krivičnog djela, obrazloženje zašto postoji takav okvir za određivanje kazne, kao i konkretan način na koji je počinjeno krivično djelo, te lične okolnosti počinioca."

21. Sudija je konstatovao da je prvi podnosilac predstavke dao dokaze koji bi, da su prihvaćeni, pokazali da su uslovi u kojima je bio zatvoren bili veoma loši i ponižavajući i da oni možda predstavljaju povredu standarda člana 3. On je dalje rekao:

"64. ... Uspjeh za g. Willcoxa mogao je da se pokaže veoma štetnim za interese drugih zatvorenika koji su se mučili u istim okolnostima koje je on opisao i to ne samo na Tajlandu. On nije bio osuđen za neuobičajeno krivično djelo na Tajlandu... Viši rukovodilac u Ministarstvu pravde dao je dokaz da je od 1991. godine 33 zatvorenika bilo prebačeno sa Tajlanda po Ugovoru o prebacivanju zatvorenika i da su oni većina služili kazne za krivična djela vezana za narkotike u visini do 50 godina. Ne treba pretpostaviti da bi Tajland bio ravnodušan kada bi UK oslobađala iz pritvora nekoga nakon prebacivanja u UK jer se kazna koju je trebalo da odsluži smatra grubo nesrazmjernom. Tajland se nije saglasio i ne bi se saglasio da sudovi UK zamijenne svojom kaznom kaznu koju je izrekao tajlandski sud. Tajland je odbio da zaključi bilateralni sporazum sa Holandijom sve dok se ona nije odrekla svog zalaganja za "preračunavanje kazne". Po mom sudu mogle bi se tako dovesti u pitanje dobre namjere UK u vezi sa Sporazumom o prebacivanju zatvorenika i ono što je vlada UK izjavila u vrijeme prebacivanja; a prebacivanje drugih zatvorenika moglo bi se time zaustaviti ili spriječiti."

22. Sudija je dalje konstatovao da bi na stav ka prebacivanju iz drugih država sa kojima Ujedinjeno Kraljevstvo ima zaključene bilateralne ili multilateralne ugovore o prebacivanju zatvorenika mogao da utiče način na koji se Ujedinjeno Kraljevstvo bavi prebačenim zatvorenicima. On stoga smatra da ukoliko je prvi podnosilac predstavke u pravu da je njegova kazna toliko grubo nesrazmjerna da bi njeno dalje izvršenje u Ujedinjenom

Kraljevstvu predstavljalo povredu člana 3, Ujedinjeno Kraljevstvo bi imalo obavezu da odbije da prihvati prebacivanje zatvorenika po tom osnovu da bi se izbjeglo podriivanje Ugovora o prebacivanju zatvorenika. UK bi morala da sprovede ocjenu srazmjernosti prije prebacivanja zatvorenika da bi mogla da odluči da li da dozvoli traženo prebacivanje. Sudija je konstatovao:

“66. ... To bi značilo da bi bilo prebačeno manje zatvorenika, bez obzira na to koliko oni protestovali da su se saglasili sa prebacivanjem pod uslovima usaglašenim u Ugovoru o prebacivanju zatvorenika. To bi onda moglo dovesti i do toga da UK mora da se brani u presudama u vezi sa tim ko može da bude prebačen, u interesu potvrđivanja dogovorene primjene Ugovora o prebacivanju zatvorenika. Takođe nije vjerovatno da bi zatvorenici rekli bilo što što bi zaustavilo njihovo prebacivanje sve dok se ne bi vratili. Ali njihovo oprezno držanje do povratka samo bi odložilo problem koji bi nastao za Ugovor o prebacivanju zatvorenika, pordrivajući dobre namjere koje su neophodne za njegovo djelotvorno i korisno funkcionisanje. G. Willcox, ako njegovi argumenti stoje, mogao je pravno jasnije da se izrazi da bi njegovi argumenti mogli da se primjenjuju i na druge u budućnosti. Stoga postoji značajna dilema koja je stvorena samim principom argumenata (podnosioca predstavke) ...”

23. Sudija je naglasio da je čitav Ugovor o prebacivanju zatvorenika osmišljen tako da prilikom prebacivanja dođe do izvršenja kazne koju je izrekao sud koji prebacuje zatvorenika, a ne da se prođe ponovo kroz suđenje i kaznu sada na osnovu vrijednosti i sudova zemlje koja prima zatvorenika. On smatra da bi, kada bi Ujedinjeno Kraljevstvo radilo reviziju kazne nakon prebacivanja, ona činila upravo ono što se odbacuje Ugovorom o prebacivanju zatvorenika, a tumačiti taj ugovor kao da sadrži ovlašćenje za to predstavljalo bi pogrešno tumačenje njegovih uslova. On je dalje rekao:

“69. Rješenje za ovu dilemu ne može se lako pronaći u kratkoj neobrazloženoj usputnoj rečenici Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Drozd i Janousek* [26 juna 1992. godine, stav 110, Serija A br. 240], kojom se traži da država koja prima zatvorenika ne saraduje. Evropski sud nije morao da se suoči sa problemom koji se ovdje javlja. On nije morao da se nosi sa problemom da, na osnovu njegovih argumenata, lice koje se žali treba da ostane u zatvoru i to u mnogo gorim uslovima od uslova koje bi imalo kada bi se prebacivanje izvršilo. I nije morao da se bavi problemom da posljedica njegovog uspjeha da ubijedi vladu UK da saraduje sa Tajlandom, na njegovu korist i na način na koji on sada kaže da nije trebalo da se uradi, jeste da će drugi možda biti ostavljeni da se muče na Tajlandu i na drugim mjestima nakon suđenja i u uslovima koji bi mogli da povrijede same principe koje njegovi argumenti potvrđuju za njega. Argument g. Willcoxa, ako je tačan, iziskuje prihvatanje premise da on i dalje treba da bude u zatvoru na Tajlandu i da, sada kada je Vladi UK signalizirano da je došlo do grubog kršenja ljudskih prava u njegovom predmetu, drugi u sličnom položaju treba da ostanu tamo tako da njihova ljudska prava ne krši UK. Primjenom onoga što je rekao Evropski sud za ljudska prava u ovim okolnostima moglo bi tako samo da se postigne upravo suprotno od toga što je Sud htio da se postigne u predmetu *Drozd i Janousek*. Sud nije morao da se bavi načinom na koji bi njegov usputni komentar o obavezi da se odbije saradnja mogao da iziskuje od UK da podriva namjeru svojih međunarodnih ugovora što bi bila alternativa

nečemu što bi možda kratkoročno dovelo do nečega, ali samo dok zemlje koje prebacuju zatvorenike ne bi odbile da nastave saradnju po Ugovoru o prebacivanju zatvorenika kako i imaju pravo da učine. Evropski sud za ljudska prava sigurno nije predvidio da obaveza da se ne saraduje treba da znači da prebacivanja treba da se dogovore po jednom osnovu, a da se zatim izvršavaju po drugom, na način koji bi podrivao dobru namjeru zemalja koje traže prebacivanje zatvorenika. Ovi veoma realni problemi jednostavno nisu bili pred tim sudom i stoga, razumljivo, nisu ni razmatrani.”

24. Sudija je zaključio da zapravo tretman koji je izrečen prvom podnosiocu predstavke od strane UK za svrhe člana 3 nije izricanje kazne već prebacivanje sa kojim se saglasio prvi podnosilac predstavke za svrhe nastavka izvršenja u UK kazne koju je izrekao tajlandski sud. Dakle, sudija je zauzeo stav, da je navodno surovo, nečovječno i ponižavajuće postupanje, koje je dovelo do navodne povrede člana 3, bilo reagovanje na zahtjev za prebacivanje zatvorenika, sa nužnom posljedicom da se nastavi sa izvršenjem kazne. On je dalje rekao:

“70. ... Nije relevantno postavljati pitanje da li bi ta kazna bila tako grubo nesrazmjerna da bi predstavljala povredu člana 3. G. Willcox imao je mogućnost da odabere gdje će služiti svoju kaznu, u Tajlandu ili u UK. On je odabrao da tu kaznu služi u UK zbog dobrih strana koje je on znao da će mu to donijeti i na tom osnovu se složio sa prebacivanjem. On je znao da te dobre strane ne obuhvataju reviziju kazne. Koncept "grube nesrazmjernosti" kazne nije zamjena za formulaciju člana 3 već ilustracija onoga što ta formulacija može da pokriva, postupanje mora ipak da bude surovo, nečovječno ili ponižavajuće. Ja ne mogu da prihvatim da djelovanje ove humane odredbe, koju je podnosilac pritužbe iskoristio svojom vlastitom i potpuno svjesnom odlukom, može da se opiše ili može da dovede do postupanja koje je surovo, nečovječno ili ponižavajuće. Nastavak izvršenja kazne po prebacivanju jednostavno ne krši član 3, koliko god gruba nesrazmjernost u kazni može da izgleda UK i koliko god proizvoljna kazna možda bila.”

25. U ovim okolnostima, od UK se ne traži da prije prebacivanja ispita da li je kazna koju je izrekao sud države koja prebacuje zatvorenika tako grubo nesrazmjerna da bi se njome povrijedio član 3 ako bi se ona izvršila.

26. Što se tiče tvrdnje prvog podnosioca predstavke da njegova saglasnost nije slobodno data i da ne treba da se uzima u obzir, sudija konstatuje da za zatvorenike koji traže prebacivanje iz inostranstva, uvijek ima određenih okolnosti i teškoća koje utiču na njihovu saglasnost; upravo zbog toga i traže prebacivanje. Sama činjenica da su prava po članu 3 povrijeđena u bilo kojoj zemlji koja prebacuje zatvorenika ne može da znači da prebacivanje zatvorenika mora da se odbije zbog toga što saglasnost zatvorenika ne može da se djelotvorno da. Kada bi sud smatrao da se saglasnost prvog podnosioca predstavke treba poništiti zbog uslova u zatvoru, isto bi onda bilo za druge britanske zatvorenike na Tajlandu koji se drže u istim uslovima, koji onda nikada ne bi mogli da daju svoju djelotvornu saglasnost. On je zaključio:

“74. Ništa u jurisprudenciji Evropskog suda za ljudska prava ne iziskuje da se međunarodni ugovori, koji su sklopljeni radi dobrobiti i funkcionišu na dobro

predmetnih pojedinaca, podrivaju na ovaj način, a kamoli da se karakterišu kao povreda člana 3 ...”

27. I na kraju, sudija je zauzeo stav da čak i ako nastavak izvršenja kazne može da povrijedi član 3 zbog dužine kazne, kazna izrečena prvom podnosiocu predstavke nije toliko nesrazmjerna sa krivičnim djelom ili toliko proizvoljna da bi nastavak njenog izvršenja u UK predstavljao povredu tog člana. Iako je po standardima UK za određivanje kazne ova kazna teška, prvi podnosilac predstavke nije počinio krivična djela u Ujedinjenom Kraljevstvu. On ih je počinio na Tajlandu, gdje su postojali ozbiljni problemi sa narkoticima i gdje su vlada i zakonodavac imali pravo da zauzmu stav da su oštre kazne legitimne i neophodne. Sudija je u vezi sa tim konstatovao:

“77. ... Bilo bi prilično pogrešno zanemariti činjenicu da kaznu nije izrekla UK u bavljenju sa problemom narkotika u UK sa vrijednostima i standardima UK. Tu kaznu je izrekla druga zemlja sa svojim vlastitim vrijednostima, sudovima i ciljevima za borbu protiv nečega što je međunarodno gledano prepoznato kao izuzetan problem i čiji značaj za Tajland, sam Tajland može dobro da prosudi. Sud o tome da li je nesrazmjernost u kazni tako ozbiljna da predstavlja povredu člana 3 da se ona izvrši u UK ne može da zanemari tu dimenziju i da se donese kao da je krivično djelo počinjeno ili kazna izrečena u UK. Gruba nesrazmjernost odnosi se na težinu krivičnog djela i na okolnosti počinioaca. Ukoliko je nesrazmjernost ključna za analizu ona se ne može razmatrati u vakumu, ili kao da cijeli svijet ima iste probleme u istoj mjeri i iste stavove o tome kako da se sa njima nosi. Ipak, manje bi smisla imalo da se ocjenjuje stepen nesrazmjernosti tako što će se pretpostaviti da je kazna izrečena u UK kada nije. Nesrazmjernost iziskuje da se u obzir uzme stav zemlje koja vrši prebacivanje ili će se doći do pogrešnog stava o nesrazmjernosti. Problemi i stanovišta zemlje u kojoj je počinjeno krivično djelo i gdje je izrečena kazna od ključnog su značaja.”

28. Sudija Davis je konstatovao da je važno imati na umu da, po engleskom pravu, maksimalna kazna za krivično djelo za koje je osuđen podnosilac predstavke jeste doživotna kazna zatvora. Iako je prihvatio da u Krunskom sudu u Engleskoj podnosilac predstavke ne bi mogao da očekuje, kada prizna krivicu, i čak i kada se pretpostavi namjera, da dobije mnogo više od četiri do pet godina zatvorske kazne, on je smatrao da situaciju kada srtrana ugovornica izvršava neku kaznu po prebacivanju zatvorenika ne treba, za svrhe člana 3, izjednačavati sa situacijom kada strana ugovornica izriče kaznu. On se saglasio sa sudijom Ouseleyem da je relevantno postupanje vlasti Ujedinjenog Kraljevstva za svrhe člana 3 bila njihova saglasnost na prebacivanje podnosioca predstavke. On je dalje rekao:

“96. Kada se to sagleda na ovaj način, kako po mom mišljenju i treba, pada argument g. Willcoxa. G. Willcox mora po engleskom pravu kada je riječ o ranijem oslobađanju, što ide u njegovu korist, da odsluži ostatak kazne upravo zato što se to propisuje Ugovorom o prebacivanju zatvorenika... Ako on ne odsluži ostatak svoje kazne, onda će biti povrijeđena primjena uslova Ugovora o prebacivanju zatvorenika... politika koja je u osnovi Zakona o repatrijaciji zatvorenika iz 1984. godine će bi ugrožena a sam Ugovor o prebacivanju zatvorenika uskoro bi mogao da

psotane mrtvo slovo na papiru, na štetu drugih zatvorenika na Tajlandu koji bi se u budućnosti nadali repatrijaciji...

97. Po mom mišljenju, u ovom kontekstu ne može se reći da je ova kazna izrečena g. Willcoxu takva da bi njeno izvršenje dovelo do toga da UK povrijedi član 3. Tajland je jasno odlučio da izrekne odvratajuću kaznu za zloupotrebu narkotika; propisno konstituisan sud, nakon propisnog postupka suđenja, izrekao je kaznu g. Willcoxu, odraslom licu po tajlandskom pravu, čija validnost je potvrđena od strane Ustavnog suda Tajlanda. Uz sve to, on ima - odvojeno od bilo kakve diplomatske inicijative koja može da se preduzme - mogućnost da koristi periodične amnestije i pomilovanja koja povremeno objavi Tajland i može da koristi odredbu o ranijem oslobađanju iz engleskog prava.”

29. Dana 3. februara 2010. godine Vrhovni sud odbio je žalbu na presudu Posebnog odjeljenja Višeg suda.

2. Drugi podnosilac predstavke

30. Drugi podnosilac predstavke uhapšen je na Tajlandu 19. marta 2005. godine jer je prešao granicu između Kambodže i Tajlanda sa 240 pilula metamfetamina. On je priznao krivicu za optužbu za krivično djelo nezakonitog uvoza 240 pilula metamfetamina i osuđen je na zatvorsku kaznu u trajanju od trideset godina. Kraljevskom amnestijom kasnije je njegova kazna skraćena na dvadeset i šest godina i osam mjeseci zatvora.

31. Drugi podnosilac predstavke tražio je da bude prebačen u Ujedinjeno Kraljevstvo da tamo odsluži ostatak svoje kazne. On je dalje tražio da mu ta kazna bude skraćena prilikom prebacivanja na maksimalnu kaznu koja se primjenjuje u Ujedinjenom Kraljevstvu za krivično djelo za koje je bio osuđen. U vrijeme kada je drugi podnosilac predstavke počinio krivično djelo, metamfetamin je po zakonima i drugim propisima Ujedinjenog Kraljevstva bio kategorisan u narkotike klase B. Da je drugi počinilac predstavke počinio isto krivično djelo u Ujedinjenom Kraljevstvu, njegova bi kazna bila zatvorska kazna u trajanju od maksimalno 14 godina. Dana 18. januara 2007. godine metamfetamin je reklasifikovan i u Ujedinjenom Kraljevstvu je postao narkotik klase A. Maksimalna kazna za uvoz narkotika klase A bila je doživotna zatvorska kazna (v. stav 44 ove presude).

32. Dana 24. jula 2009. godine Ministarstvo pravde saglasilo se sa zahtjevom drugog podnosioca predstavke da bude prebačen u Ujedinjeno Kraljevstvo da tamo odsluži ostatak svoje kazne. Što se tiče njegovog zahtjeva za smanjenje kazne, Ministarstvo je objasnilo:

“Kao što možda znate, u vrijeme kada st vi počinili krivično djelo na Tajlandu slično krivično djelo bi u Ujedinjenom Kraljevstvu predstavljalo krivično djelo uvoza narkotika klase "B". Kao takvo za njega je zapriječena maksimalna kazna od 14 godina zatvora. međutim, po uslovima Ugovora o prebacivanju zatvorenika između Ujedinjenog Kraljevstva i Tajlanda mi moramo da izvršimo kaznu koju su vam izrekli tajlandski sudovi. Po engleskom pravu nema obaveze da se koriguje ili smanji kazna

koja je izrečena u inostranstvu kada ta kazna prevazilazi zakonski maksimalnu kaznu, ako takva korekcija nije predviđena relevantnim međunarodnim ugovorom.”

33. Drugi podnosilac predstavke dobio je mogućnost da povuče svoj zahtjev za prebacivanje. On to nije učinio i nakon što su se obje države i drugi podnosilac predstavke saglasili sa prebacivanjem po Ugovoru o prebacivanju zatvorenika, drugi podnosilac predstavke stigao je u Englesku 11. novembra 2009. godine. Datum njegovog ranijeg oslobađanja sada je avgust 2020.

34. U februaru 2010. godine drugi podnosilac predstavke tražio je uslovno pomilovanje od Državnog sekretara po njegovom kraljevskom pravu da daje pomilovanja. Dana 27. aprila 2010. godine drugi podnosilac predstavke dobio je odgovor u kome se, između ostalog, navodi;

“Sekretar za pravosuđe zaključio je da on nema ovlašćenja po međunarodnom ugovoru sa Tajlandom da dozvoli uslovno pomilovanje. Kada bi to učinio to bi predstavljalo povredu tog ugovora i bilo bi suprotno politici UK koja je u njemu izražena.”

35. Drugi podnosilac predstavke prijavio se za dozvolu da traži sudsku reviziju te odluke, tvrdeći da Državni sekretar pogrešno tumači svoja ovlašćenja po kraljevskom pravu da daje pomilovanja i da je on propustio da objelodani materijale koji su relevantni za njegovu odluku. Dana 17. novembra 2011. godine on je odbijen. Zahtjev drugog podnosioca predstavke Vrhovnom sudu da utvrdi pravni aspekt koji je od važnosti za opštu javnost odbijen je 2. marta 2012. godine.

B. Relevantno pravo i praksa

1. Tajlandski propisi o krivičnim djelima vezanim za narkotike

36. Član 15 tajlandskog Zakona o narkoticima iz 1979. godine sadrži opštu zabranu proizvodnje, uvoza, izvoza, otuđenja ili posjedovanja narkotika kategorije 1 bez dozvole vlade. Heroin, metamfetamin i ekstazi spadaju u narkotike kategorije 1.

37. Član 65 predviđa da je kazna za proizvodnju, uvoz i izvoz narkotika kategorije 1 doživotna kazna zatvora i novčana kazna. Ukoliko se ovo djelo počini u svrhe otuđenja primjenjuje se smrtna kazna.

38. Član 67 bavi se samo posjedovanjem 3 grama ili manje narkotika kategorije 1: propisana dužina zatvorske kazne je između jedne i deset godina ili se izriče novčana kazna.

39. Član 66 bavi se otuđenjem, i posjedovanjem radi otuđenja narkotika kategorije 1. Kada je čista količina ispod 3 grama dužina zatvorske kazne varira u rasponu od četiri do petnaest godina ili novčana kazna. Između 3 i 20 grama, dužina zatvorske kazne mora biti od četiri godine do doživotne

kazne i novčana kaza. Ukoliko je riječ o više od 20 grama kazna je doživotna zatvorska kazna i novčana kazna, ili smrtna kazna.

40. Stav 3 člana 15 predviđa da proizvodnja, uvoz, izvoz ili posjedovanje 3 ili više grama narkotika kategorije 1 treba da se smatra posjedovanjem, uvozom, izvozom ili posjedovanjem za svrhe otuđenja.

41. 2001. godine tajlandski Ustavni sud razmatrao je kompatibilnost ove "neoborive pretpostavke" sa ustavnom odredbom da lice koje je optuženo za neko krivično djelo treba da se smatra nevinim i da mora da se dokaže da je krivo. U to vrijeme ova pretpostavka se primjenjivala na čistih 20 grama više nego na 3 grama. Sud je zaključio da su "neoboriva pretpostavka" i ustavna odredba kompatibilne. Sud je konstatovao da je svrha Zakona da:

“omogućući efikasnu kontrolu i suzbijanje narkotika i da pokaže usaglašenost sa međunarodnim konvencijama o narkoticima čiji je Tajland član. Razlog za to je činjenica da su danas narkotici međunarodna opasnost i oni predstavljaju ozbiljne rizike za zdravlje i život ljudi. Zbog toga kazne moraju biti strožije nego obično i kaznene mjere moraju biti apsolutne.”

42. Cilj ovog zakona bio je da kazni lica koja posjeduju više od 20 grama čistih narkotika kao da su njihove radnje usmjerene na distribuciju narkotika. Narkotici kategorije 1 predstavljaju veliku opasnost za društvo i njihova proizvodnja i posjedovanje nisu dozvoljeni. Što se više njih proizvede i posjeduje, opasnost je veća. Međutim, sud je objasnio da određivanje u zakonu količine narkotika kategorije 1 služi samo kao orijentir za krivično djelo koje vodi do kazne. Zakon predviđa kazne, pokazujući kako kazne rastu u zavisnosti od količine narkotika. Bez obzira na to da li su narkotici u posjedu radi korišćenja ili radi distribucije, različite kazne izriču se za količine koje se posjeduju, kako predviđa zakon. Mora da se pokaže da je lice kome je izrečena kazna bilo u posjedu propisane količine narkotika.

2. Zakoni, propisi i praksa UK u vezi sa krivičnim djelima vezenim za narkotike

43. Član 3(1) Zakona o zloupotrebi narkotika iz 1971. godine (u daljem tekstu: Zakon iz 1971. godine) predviđa da je uvoz i izvoz kontrolisanih narkotika zabranjen. Po članu 50(3) Zakona o upravljanju carinama i akcizama iz 1979. godine (u daljem tekstu: Zakon iz 1979. godine) lice je krivo za krivično djelo ukoliko uvozi ili je uključeno u uvoz robe suprotno svakoj zabrani.

44. Član 50(4) i (5) i Dodatak 1 uz Zakon iz 1979. godine predviđaju da je za krivično djelo uvoza narkotika klase A maksimalna kazna doživotna kazna zatvora i novčana kazna. Za uvoz narkotika klase B maksimalna kazna je četrnaest godina zatvora i novčana kazna.

45. Član 5 Zakona iz 1971. godine krivičnim djelom proglašava kada neko lice ima u posjedu kontrolisani narkotik, uz ograničeni broj izuzetaka. Dalje ovaj član predviđa da lica koja imaju kontrolisan narkotik u svom

posjedu, bilo da je to zakonito ili ne, sa namjerom da njime snabdijevaju drugoga čine krivično djelo, ponovo uz ograničeni broj izuzetaka.

46. Član 25 i Dodatak 4 Zakona iz 1971. godine bavi se kažnjavanjem i određivanjem kazne počiniocima krivičnog djela. Za posjedovanje narkotika klase A, maksimalna kazna je sedam godina zatvora i novčana kazna. Za posjedovanje narkotika klase A sa namjerom da se snabdijevaju drugi, maksimalna kazna je doživotna kazna zatvora i novčana kazna.

47. Heroin, ekstazi i metamfetamin narkotici su klase A. Do 18. januara 2007. godine metamfetamin je bio narkotik klase B

48. Savjet za određivanje kazni u februaru 2012. godine izdao je najnovije smjernice za određivanje kazne za krivična djela vezana za narkotike. Sudovi koji određuju kazne u Ujedinjenom Kraljevstvu obavezni su da poštuju ove smjernice kada određuju kaznu nakon 27. februara 2012. godine, ukoliko to nije suprotno interesima pravde. Ove smjernice propisuju obaveznu ocjenu uloge počinioca krivičnog djela i da se uzme u obzir težina narkotika koji je predmet djela da bi se obezbijedilo odgovarajuće polazište i opseg za određivanje kazne.

*3. Ugovor između Ujedinjenog Kraljevstva i Tajlanda o prebacivanju
počinilaca krivičnih djela i o saradnji u izvršenju krivičnih kazni,
1990. godina*

49. Ugovor o prebacivanju zatvorenika između Ujedinjenog Kraljevstva i Tajlanda stupio je na snagu u februaru 1991. godine. U svom uvodnom dijelu, ovaj ugovor pominje želju strana da poboljšaju saradnju u sprovođenju zakona i pravde; da sarađuju u izvršenju krivičnih kazni i da pomognu uspješnu reintegraciju počinilaca u društvo.

50. Član 2 predviđa prebacivanje kažnjenih lica iz države koja ih prebacuje u državu koja ih prima da bi odslužili kaznu koja im je izrečena.

51. Članom 3 određuje se područje primjene Ugovora. On propisuje niz uslova, uključujući i da su djela za koja je kazna izrečena krivična djela u obje države; da je počinilac državljanin države koja ga prima; da je odslužen minimalni dio kazne; da je presuda pravosnažna i da nema otvorenih postupaka; i da se obje države potpisnice i zatvorenik slažu sa prebacivanjem zatvorenika.

52. Članom 5 predviđa se da država koja prebacuje zatvorenika zadržava isključivu nadležnost u odnosu na presude svojih sudova, kazne koje su oni izrekli i sve postupke za reviziju, izmjenu ili poništenje tih presuda i kazni.

53. Član 6(1) predviđa da se nastavak izvršenja kazne nakon prebacivanja uređuje po zakonima i postupcima države koja prima zatvorenika, uključujući tu i zakone i postupke koji uređuju uslove u zatvorima i skraćenje zatvorske kazne putem uslovne slobode, uslovnog otpusta, remisije ili na neki drugi način.

54. Članom 6(2) propisuje se da, uz poštovanje člana 6(3) državu koja prima zatvorenika obavezuje pravna priroda i trajanje kazne koju je odredila država koja prebacuje zatvorenika.

55. Član 6(3) predviđa da nijednu kaznu lišenja slobode ne smije da izvršava država koja prima zatvorenika na takav način da se ona produži preko perioda koji je preciziran u kazni suda države koja prebacuje zatvorenika. Taj član propisuje da izvršenje kazne mora "koliko je god moguće" odgovarati kazni koju je izrekla država koja prebacuje zatvorenika.

56. Član 6(6) propisuje da država koja prima zatvorenika mora obavijestiti državu koja prebacuje zatvorenika o uslovnom otpustu, završetku kazne ili bijegu.

4. Postupak prilikom prebacivanja zatvorenika

57. Član 1(1) Zakona o repatrijaciji zatvorenika iz 1984. godine predviđa da, uz poštovanje drugih odredbi člana 1, Državni sekretar mora da izda nalog za prebacivanje zatvorenika u Ujedinjeno Kraljevstvo gdje su se, prema ugovoru o prebacivanju zatvorenika, predmetne države i zatvorenik (ako je potrebno) saglasili da zatvorenik bude prebačen.

58. Član 1(2) zabranjuje da Državni sekretar izda nalog kada misli da nije prikladno da se izvrši prebacivanje.

59. Član 1(4) predviđa da Državni sekretar ne smije da izda nalog ukoliko nije uvjeren da su preduzeti svi razumni koraci da se zatvorenik na svom jeziku u pisanoj formi obavijesti:

“(a) o suštini (u dijelu relevantnom za predmet zatvorenika) međunarodnih aranžmana u skladu sa kojima se njegovo prebacivanje predlaže,

(b) o posljedicama (u vezi sa zatvorenikom) naloga koji predlaže da izda za njega po ovom Zakonu,

(c) ... o posljedicama (vezanim za zatvorenika) zakona koji se odnosi na njegov pritvor po tom nalogu (uključujući i posljedicu bilo kakvog akta ili instrumenta po kojem on može biti oslobođen ranije nego što je predviđeno uslovima naloga),

...

(e) o ovlaštenjima relevantnog ministra po članu 6 ovog Zakona [ukidanje naloga];”

60. Po članu 3(1) Zakona iz 1984. godine, posljedica naloga jeste da se ovlasti dovođenje zatvorenika u Ujedinjeno Kraljevstvo i njegov pritvor u skladu sa odredbama koje su odgovarajuće za sprovođenje međunarodnih ugovora u skladu sa kojima je zatvorenik prebačen.

61. Član 3(3) predviđa da u određivanju koje su odredbe odgovarajuće, Državni sekretar mora, u mjeri u kojoj to njemu izgleda konzistentno sa ugovorom o prebacivanju zatvorenika, uzeti u obzir neprikladnost odredbi naloga koje su, između ostalog:

(a) ekvivalentne kazni koja je veća od maksimalne (ako je ima) koja se može izreći licu koje, u dijelu Ujedinjenog Kraljevstva u kome treba da se zatvorenik drži u pritvoru, počinu krivično djelo koje odgovara onom krivičnom djelu za koje zatvorenik mora da bude pritvoren u zemlji... iz koje treba da bude prebačen; ...”

62. Član 6 Zakona iz 1984. godine daje ovlašćenje Državnom sekretaru da ukine nalog i da izda novi nalog ako mu to u bilo kom trenutku izgleda odgovarajuće da bi se sprovodio relevantni ugovor o prebacivanju zatvorenika ili u slučaju koji ulazi u područje djelovanja člana 1(2) (v. stav 58 ove presude).

63. Po članu 273 Zakona o krivičnom pravosuđu iz 2003. godine (u daljem tekstu: Zakon iz 2003. godine), kada se zatvorenik koji služi doživotnu kaznu zatvora prebacuje u Ujedinjeno Kraljevstvo po nalogu koji se izdaje po Zakonu iz 1984. godine, Državni sekretar mora njegov predmet da uputi na Viši sud da bi taj sud odredio minimalni dio kazne koji se mora odslužiti prije nego što zatvorenik stekne pravo da bude pušten na uslovnu slobodu uz posebnu licencu.

PRITUŽBE

64. Oba podnosioca predstavke žalila su se po članu 3 Konvencije da su njihove kazne bile grubo nesrazmjerne krivičnim djelima koja su počinili.

65. Oba podnosioca predstavke takođe su se žalila po članu 5 stav 1 Konvencije da je nastavak njihovog pritvora u Ujedinjenom Kraljevstvu bio proizvoljan pošto su priznavši krivicu oni zapravo morali da služe dužu zatvorsku kaznu nego što bi to bio slučaj da su izjavili da nisu krivi.

66. I na kraju, prvi podnosilac predstavke tvrdio je da je zbog "neoborive pretpostavke" koja je u njegovom predmetu bila primijenjena u tajlandskom pravu, njegovo suđenje bilo flagrantno nepravično i da je zbog toga nastavak njegovog pritvaranja bio proizvoljan i nezakonit po članu 5 stav 1.

PRAVO

A. Spajanje predstavki

67. S obzirom na njihov sličan činjenični i pravnu kontekst, Sud odlučuje da ove dvije predstavke treba da budu spojene po članu 42 stav 1 Poslovnika Suda.

B. Ispunjavanje uslova člana 35 stav 1 od strane drugog podnosioca predstavke

68. Sud konstatuje na samom početku da je drugi podnosilac predstavke bio prebačen u Ujedinjeno kraljevstvo 11. novembra 2009. godine. On nije osporio nalog koji je izdao Državni sekretar kojim se ovlašćuje nastavak njegovog pritvora u Ujedinjenom Kraljevstvu. Umjesto toga on je tražio sudsku reviziju kasnije odluke Državnog sekretara od 27. aprila 2010. godine da mu se odbije uslovno pomilovanje. On je predao predstavku ovom Sudu u roku od šest mjeseci od 2. marta 2012. godine kada je odbijen njegov zahtjev da se utvrdi pravni aspekt od važnosti za opštu javnost. Sud konstatuje da se postavlja pitanje u predmetu drugog podnosioca predstavke da li on ispunjava uslove člana 35 stav 1 Konvencije koji predviđa:

“Sud može uzeti predmet u postupak tek kada se iscrpu svi domaći pravni lijekovi, u skladu sa opštepriznatim načelima međunarodnog prava, i u roku od šest meseci od dana kada je povodom njega donijeta pravosnažna odluka.”

69. Međutim, nije neophodno da se Sud određuje po ovom pitanju, pošto je njegova predstavka svakako neprihvatljiva iz dolje izloženih razloga.

C. Pritužbe po članu 3 Konvencije

70. Podnosioci predstavke naveli su da su njihove kazne grubo nesrazmjerne i da se nastavkom izvršenja njihovih kazni od strane Ujedinjenog Kraljevstva krše njihova prava po članu 3 Konvencije koji predviđa:

“Niko ne sme biti podvrgnut mučenju, ili nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.”

71. Podnosioci predstavke tvrdili su da nalaz Posebnog odjeljenja Višeg suda da se reviziji po članu 3 može podvrći samo odluka da se prihvati prebacivanje nije tačan i da se nastavkom izvršenja kazne jednako može prekršiti ovaj član. Oni su smatrali da bi grubo nesrazmjerna kazna mogla da dovede do povrede člana 3, pozivajući se na predmet *Harkins i Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 9146/07 i 32650/07, stav 133, od 17. januara 2012. godine. Nije bilo polja slobodne procjene u članu 3 i shodno tome je utvrđeno da spoljašnji ciljevi, iako legitimni ili čak visoko vrijedni, ne utiču na apsolutnu prirodu člana 3. Činjenica da je kazna izrečena na Tajlandu nije relevantna za ocjenu da li je došlo do povrede: kada se kazna smatra grubo nesrazmjernom ona se ne može odbraniti argumentom poštovanja alterantivnog konteksta za izricanje kasni. To se primjenjuje na apsolutan način u kontekstu prebačenih zatvorenika.

72. Što se tiče nesrazmjerne prirode kazni koje su izrečene u njihovim predmetima, oni su istakli da su njihove kazne bile četiri do pet puta duže nego što bi vjerovatno dobili da su za ista krivična djela bili osuđeni u

Ujedinjenom Kraljevstvu. Oni su izjavili da njihov nastavak pritvora više nije služio legitimnoj penološkoj svrsi, ako se u obzir uzme vrijeme koje su već proveli u pritvoru.

73. Sud na početku podsjeća da zlostavljanje mora da bude na minimalnom nivou težine da bi ušlo u područje djelovanja člana 3. Ocjena ovog minimuma zavisi od svih okolnosti predmeta, kao što su trajanje postupanja, fizičke ili duševne posljedice i, u nekim slučajevima, pol, starost i zdravstveno stanje žrtve (v. *Léger protiv Francuske*, br. 19324/02, stav 89, 11. april 2006. godine; i *Kafkaris protiv Kipra* [GC], br. 21906/04, stav 95, ECHR 2008). Sud dosljedno naglašava da patnje i ponižavanja o kojima je riječ moraju da budu jači od neizbježne patnje i poniženja koje je vezano sa datim oblikom legitimnog postupanja ili kažnjavanja. Tako u slučajevima u kojima se radi o lišenju slobode, država mora da obezbijedi da lice bude pritvoreno pod uslovima koji su kompatibilni sa poštovanjem njegovog ljudskog dostojanstva i da ga način i metod izvršenja mjere ne izlažu boli ili poteškoćama koje su veće od neizbježnog nivoa boli svojstvenog pritvoru (v. *Kafkaris*, citirano ranije u tekstu ove presude stav, 96; i *Kudła protiv Poljske* [GC], br. 30210/96, stavovi 92 i 94, ECHR 2000-XI).

74. Iako, u principu, pitanja odgovarajućeg određivanja kazne u velikoj mjeri jesu van područja djelovanja Konvencije, Sud prihvata da grubo nesrazmjerna kazna može predstavljati zlostavljanje suprotno članu 3 u trenutku izricanja kazne. Međutim, gruba nesrazmjernost jeste strog test i samo u rijetkim i jedinstvenim prilikama se taj test može proći (v. *Harkins i Edwards*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 133). U predmetu *Harkins i Edwards*, koji je uključivao pritužbu podnosilaca predstavke da bi grubo nesrazmjerne kazne izrekla država koja je tražila njihovo izručenje, Sud je obrazložio da bi u slučaju udaljenja, povreda nastala kada bi podnosilac predstavke mogao da pokaže da je bio izložen stvarnom riziku da mu se u državi koja ga prima izrekne grubo nesrazmjerna kazna. Međutim, Sud je naglasio da Konvencija nije bila sredstvo za obavezivanje strana ugovornica da nameću standarde konvencije u drugim državama. Na pravi način treba razmotriti i činjenicu da se praksa određivanja kazni razlikuje u velikoj mjeri od države do države i da često ima legitimnih i razumnih razlika između država u dužini kazni koje se izriču, čak i za slična krivična djela. Shodno tome, samo bi u "veoma izuzetnim" slučajevima podnosilac predstavke mogao da pokaže da bi kazna koju bi mogao da dobije u državi koja nije strana ugovornica Konvencije bila grubo nesrazmjerna i tako suprotna članu 3 (u stavu 134 presude Suda).

75. Sud naglašava da različita pitanja mogu da se postave u slučajevima u kojima se od strane ugovornice traži da odbije izručenje u jurisdikciju gdje bi mogla biti izrečena grubo nesrazmjerna kazna; i u slučajevima gdje zatvorenik toj istoj državi traži da bude prebačen da služi kaznu koju mu je izrekao strani sud koja bi se mogla smatrati grubo nesrazmjernom da se

ocjenjuje u kontekstu prethodnog zahtjeva za izručenje. U prvom slučaju, u okviru je ovlaštenja države da spriječi da se izrekne takva kazna. U drugom slučaju, kazna je izrečena i možda se mora služiti u lošim i ponižavajućim uslovima i u skladu sa ograničenim odredbama o ranijem oslobađanju. Kada se razmatra stepen poniženja ili patnje koji je svojstven nekim spornim činjenjima, neophodno je da se u obzir uzme stepen poniženja ili patnje koji je svojstven alternativnoj opciji. Po mišljenju Suda bilo bi paradoksalno i anatema za njegovu obavezu da tumači i primjenjuje prava iz Konvencije na način koji čini garancije praktičnim i djelotvornim a ne teoretski i iluzorno (v. između ostalog, *Airey protiv Irske*, 9. oktobar 1979. godine, stav 26, Serija A br. 32; i *Hirsi Jamaa i drugi protiv Italije* [GC], br. 27765/09, stav 175, ECHR 2012), kada bi zaštita koja se daje članom 3 funkcionisala tako da se spriječi da zatvorenici budu prebačeni da služe svoje kazne u humanijim uslovima.

76. Iz prethodnih stavova slijedi da kada se ispituje da li neka kazna krši član 3 u kontekstu nastavka izvršenja kazne po ugovoru o prebacivanju zatvorenika, fokus mora da bude na tome da li bi patnje i poniženje o kojima je riječ prevazišle taj neizbježni element patnje i poniženja koji je povezan sa izvršenjem kazne zatvora koju je izrekao strani sud. U ocjenjivanju stepena patnje ili poniženja, neophodno je da se uzmu u obzir različite prakse u određivanju kazni u državama i legitimne i razumne razlike između država u oblasti odgovarajuće dužine kazne. Sud mora takođe uzeti u obzir činjenicu da je do prebacivanja došlo u okviru međunarodne saradnje u sprovođenju pravde, što je u principu u interesu predmetnih lica (v. *Drozd i Janousek protiv Francuske i Španije*, 26. jun 1992. godine, stav 110, Serija A br. 240; i *Veermaë protiv Finske* (dec.) br. 38704/03, 15. mart 2005. godine). Sporazumi o prebacivanju zatvorenika naročito generalno imaju za cilj da služe visokovrijednim ciljevima ukidanja neželjenih posljedica služenja kazne u okruženju koje je društveno, kulturološki ili lingvistički nepoznato, te olakšavanje buduće ponovne integracije u društvo (v. na primjer ciljeve Ugovora o prebacivanju zatvorenika, stav 49 ove presude). Dakle, kada je neka mjera međunarodne saradnje usmjerena na promovisanje i zaštitu osnovnih prava lica koja podliježu krivičnim sankcijama u inostranstvu, benefiti koje uživa podnosilac zbog izvršenja te mjere važan je faktor za utvrđivanje da način i metod izvršenja kazne ne podvrgavaju podnosioca bolu ili teškoćama koje su jače od neizbježnog nivoa patnje koja je svojstvena pritvoru.

77. U ovom predmetu, Sud naglašava, prije svega, da nema nagovještaja da su kazne koje su izrečene podnosiocima predstavki bile van obima kazni koje se generalno izriču drugim licima osuđenim na Tajlandu za slična krivična djela. Kazne koje su izrečene podnosiocima predstavke takođe ulaze u dozvoljene maksimalne kazne koje se primjenjuju na ekvivalentne osuđujuće presude u Engleskoj po zakonima iz 1971. i 1979. godine (v. stavove 44 i 46 ove presude).

78. Sud takođe ističe da su kazne podnosiocima predstavki izrekli tajlandski sudovi za krivična djela vezana za narkotike počinjena na Tajlandu. U tom smislu Sud skreće pažnju na ogromne razlike u građanskim političkim, ekonomskim, društvenim i kulturološkim uslovima koje dominiraju u različitim zemljama u svijetu. Kao posljedica ovih značajnih razlika, države su izgradile svoje sisteme krivičnog pravosuđa na principima i pristupima koji su često isto tako različiti. U principu je na suverenim državama da odluče kako da se na najbolji način bave problemima koji nastaju na njihovim teritorijama, uz uslov uvijek da reakcije ostaju u okviru asortimana pristupa koji se smatraju prihvatljivim u demokratskim državama. Rješenja koja se primjenjuju u jednoj državi možda ne odgovaraju drugoj, pa slijedi da jedna kazna ne smije da se smatra grubo nesrazmjernom samo zato što je strožija nego kazna koja bi bila izrečena u drugoj državi. Ne spori se da je Tajland suočen sa ozbiljnim problemom sa narkoticima, i da se iz tog razloga krivična djela povezana sa narkoticima oštro kažnjavaju. Sud se slaže sa sudijom Posebnog odjeljenja Višeg suda da su tajlandska vlada i zakonodavac imali pravo da zauzmu stav da su strožije kazne od onih koje se primjenjuju u Ujedinjenom Kraljevstvu legitimne i potrebne (v. stav 27 ove presude).

79. Dalje je relevantno da Ujedinjeno Kraljevstvo izvršava predmetne kazne po zahtjevima podnosioca predstavki za prebacivanje. Jasno je da su se oba podnosioca predstavki saglasili sa prebacivanjem, da su dobili savjet o posljedicama prebacivanja u smislu dužine kazne koju će morati da odsluže i o tome da ne mogu da ospore svoje osuđujuće presude i izrečene kazne (v. stavove 5 i 31-33 ove presude). Sud konstatuje da bi, da su zahtjevi za prebacivanje bili odbijeni od strane Ujedinjenog Kraljevstva, oba podnosioca predstavke ostala zatvorena u tajlandskom zatvoru gdje bi njihovi uslovi pritvora vjerovatno bili mnogo lošiji od onih koje trenutno imaju i da bi mogli sami po sebi predstavljati povredu člana 3. Oni bi imali pravo na ranije oslobađanje tek nakon dvije trećine odslužene kazne, umjesto nakon polovine kako je to po engleskom pravu. Njihovo prebacivanje jasno je bilo usmjereno na promovisanje i zaštitu njihovih osnovnih prava u najvećoj mogućoj mjeri u konkretnom kontekstu i njime se taj cilj i postigao.

80. Uzevši u obzir sve okolnosti, nijedan argument nije uvjerio Sud da bi bilo koja patnja i poniženje do koga bi došlo u izvršenju kazni podnosioca predstavki do njihovog sticanja prava na ranije oslobađanje po engleskom pravu bili veći od neizbježnog elementa patnje i poniženja koji je povezan sa kaznama koje su izrekli tajlandski sudovi i, konkretno da bi ih način i metod izvršenja mjere izložio bolu i teškoćama koji su veći od neizbježnog nivoa bola i teškoća koji je svojstven pritvoru. Shodno tome pritužbe podnosioca predstavki po članu 3 Konvencije su očigledno neosnovane i moraju se odbaciti po članu 35 stavovi 3 (a) i 4.

D. Pritužbe po članu 5 stav 1 Konvencije

81. Podnosioci predstavke žalili su se da je nastavak njihovog pritvora proizvoljan pošto bi, da su se izjasnili da nisu krivi, na kraju služili kraću zatvorsku kaznu. Oni su se pozvali na član 5 stav 1 Konvencije koji predviđa:

“1. Svako ima pravo na slobodu i bezbjednost ličnosti. Niko ne može biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima i u skladu sa zakonom propisanim postupkom:

a) u slučaju zakonitog lišenja slobode na osnovu presude nadležnog suda;...”

82. Prvi podnosilac predstavke takođe je izjavio da je u njegovom predmetu primijenjena "neoboriva pretpostavka", što je dovelo do toga da je njegovo suđenje bilo flagrantno nepravično, do te mjere da je njegov nastavak pritvora u Ujedinjenom kraljevstvu bio proizvoljan.

1. Opšta pitanja

83. Iz detalja vezanih za prirodu pritužbi podnosioca predstavke može se vidjeti da oni ne osporavaju da je nastavak njihovog pritvora u skladu sa domaćim pravom, niti osporavaju postojanje uzročno-posljedične veze između njihovih osuđujućih presuda i lišenja slobode o kojem je riječ. Njihove pritužbe se umjesto toga fokusiraju na navodnu proizvoljnost nastavka njihovog pritvora

84. Sud će zbog toga ispitati da li je lišenje slobode u njihovim predmetima proizvoljno, u smislu člana 5 stav 1 Konvencije. Ranije je navedeno da do proizvoljnosti može da dođe kada postoji element loše namjere ili zavaravanja na strani vlasti; kada nalog za pritvor i nalog za izvršenje pritvora nisu istinski u skladu sa svrhom ograničenja koja se dozvoljavaju relevantnim podstavom člana 5 stav 1; kada nema veze između osnova dozvoljenog lišenja slobode koji se koristi i mjesta i uslova pritvora i kada nema odnosa srazmjernosti između osnova zbog kojih se pritvor izriče i predmetnog pritvora (v. *Krajišnik protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (dec.), br. 6017/77, stav 53, 23. oktobar 2012. godine. V. takođe *Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 13229/03, stav 69, ECHR 2008; i *James, Wells i Lee protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 25119/09, 57715/09 i 57877/09, stavovi 192-195, 18. septembar 2012. godine (još nije pravosnažna) i tu citirani izvori). Podnosioci predstavke nisu tvrdili da je bilo koji od ovih elemenata prisutan u njihovim predmetima, i Sud i ne smatra da su oni prisutni.

85. Ostaje da se ispita, stoga, da li postoje drugi pokazatelji proizvoljnosti u predmetima podnosioca predstavke do kojih je došlo zbog toga što su oni priznali krivicu ili, u slučaju prvog podnosioca predstavke, zbog funkcionisanja "neoborive pretpostavke" na način na koji se ona primjenjuje na Tajlandu. U ocjenjivanju pitanja proizvoljnosti, Sud naglašava da Konvencija ne može da se tumači u vakumu već treba koliko

god je moguće da se tumači u skladu sa drugim pravilima međunarodnog prava čiji je dio (v. *Al-Adsani protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 35763/97, stav 55, ECHR 2001-XI; *Csozászki protiv Švedske* (dec.), br. 22318/02, 27. jun 2006. godine; i *Rantsev protiv Kipra i Rusije*, br. 25965/04, stav 274, ECHR 2010 (izvodi)). U ovom predmetu mora se stoga uzeti u obzir opšti kontekst prebacivanja zatvorenika i konkretni uslovi Ugovora o prebacivanju zatvorenika koji su primjenjivi u ovom predmetu.

2. Posljedica priznanja krivice

86. Podnosioci predstavke naveli su da je trebalo da njihova priznanja krivice dovedu do značajnog skraćenja kazne. Međutim, iako je na Tajlandu njihova kazna skraćena sa doživotne zatvorske kazne na ograničene kazne, uticaj ovog skraćenja bio je obrnut kod njihovog prebacivanja u Ujedinjeno kraljevstvo. Razlog za to bio je činjenica da bi im, da nisu priznali krivicu i da su bili osuđeni na doživotnu kaznu zatvora, Viši sud odredio odgovarajući minimalni period koji bi morali da odsluže prije nego što mogu biti uzeti u obzir za puštanje na uslovnu slobodu uz posebnu licencu (v. stav 63 ove presude). U izvršenju ove aktivnosti, taj sud bi uzimao u obzir lokalne smjernice za određivanje kazni i "tarife" koje bi taj sud odredio u njihovim predmetima bile bi drastično niže nego ograničenih kazni koje su izrekli tajlandski sudovi. Stoga, da nisu priznali krivicu, oni bi sada imali izgleda da odmah budu pušteni na slobodu.

87. Sud konstatuje da u slučaju prvog podnosioca predstavke, doživotna kazna zatvora nije jedina kazna koja je bila na raspolaganju tajlandskom sudu da mu je osuđujuća presuda izrečena nakon što je izjavio da nije kriv. On je osuđen za posjedovanje 24 grama heroína sa namjerom da ih distribuirá, a dvije moguće kazne za to krivično djelo bile su doživotna kazna zatvora ili smrtna kazna (v. stav 39 ove presude). S obzirom da je njegovo priznanje krivice umanjilo smrtnu kaznu na ograničenu kaznu zatvora, on je imao značajne koristi od njega.

88. Sud dalje konstatuje da su kraljevske amnestije česte na Tajlandu i da one mogu da funkcionišu tako da se doživotna kazna zatvora skрати na ograničenu kaznu zatvora (v. stav 19 ove presude). Treba primijetiti da su oba podnosioca predstavke već dobila smanjenje kazne zbog kraljevske amnestije (v. stavove 7 i 30 ove presude). Stoga nije utvrđeno da bi da su se izjasnili da nisu krivi, podnosioci predstavke i dalje bili predmet doživotnih kazni zatvora prilikom prebacivanja, pa da bi stoga bilo potrebno da viši sud utvrdi minimalni period kazne koji se mora odslužiti.

89. Nadalje, kako je Posebno odjeljenje Višeg suda (*Divisional Court*) konstatovalo, u slučaju prvog podnosioca predstavke, da je on osuđen na doživotnu kaznu, on bi morao da služi minimalnu kaznu zatvora od osam godina na Tajlandu prije nego što bi imao pravo na prebacivanje, a ne četiri koliko je zapravo odslužio (v. stavove 17 i 19 ove presude). Iako nijedna od ovih informacija nije data u odnosu na drugog podnosioca predstavke,

vjerovatno je da bi se na njega primjenjivala slična ograničenja. Da su im bile izrečene doživotne kazne zatvora, podnosioci predstavke ne bi imali mogućnost prebacivanja još četiri godine, i to bi vrijeme proveli u pritvoru u lošijim uslovima koji su dominirali u tajlandskim zatvorima.

90. Sud se takođe slaže sa zapažanjima Posebnog odjeljenja Višeg suda da ne mogu tačno da se porede tarifni period kod doživotne kazne sa periodom ograničene kazne (v. stav 17 ove presude). Konkretno, doživotna kazna obuhvata obaveze i ograničenja koja prevazilaze samo period proveden u pritvoru, i po formi uslova za uslovnu slobodu i rizika vraćanja u pritvor u slučaju da se ti uslovi prekrše. Ova ograničenja čine u principu doživotnu kaznu strožijom.

91. Sud prihvata da mogu postojati razlike u rezultatu za zatvorenike koji su prebačeni iz države u kojoj su osuđeni da služe svoju kaznu negdje drugdje. Prethodno je Sud našao da pritvor nije proizvoljan kada, kao rezultat interakcije prava države koja prebacuje zatvorenika u kome je određena kazna i pravila o ranijem oslobađanju u zemlji koja prima zatvorenika, prebacivanje zatvorenika dovelo do toga da se *de facto* služi duža kazna zatvora (v. *Veermaë*, citirano ranije u tekstu ove presude; *Csozászki protiv Švedske* (dec.), br. 22318/02, 27. jun 2006. godine; *Ciok protiv Poljske* (dec.), br. 498/10, stav 26, 23. oktobar 2012. godine; i *Giza protiv Poljske* (dec.), br. 1997/11, stav 23, 23. oktobar 2012. godine). U sadašnjem predmetu izgleda vjerovatno sljedeće: da su podnosiocima predstavke na Tajlandu izrečene doživotne zatvorske kazne i da one nisu bile preračunate u ograničene kazne putem kraljevske amnestije prije njihovog prebacivanja, podnosioci predstavke dobili bi značajno kraći period pritvora nakon prebacivanja u Ujedinjeno Kraljevstvo jer bi Viši sud odredio relativno kratak minimalni period kazne (v. stav 17 ove presude). Međutim, do razlike u rezultatu ne dolazi zbog proizvoljne primjene različitih pravila na različite zatvorenike. Jasna pravila, izložena u važećem ugovoru o prebacivanju zatvorenika i u Zakonima iz 1984. i 2003. godine, primjenjuju se na slučajeve prebacivanja zatvorenika, pa su bila primijenjena i u slučaju podnosioca predstavke. Činjenica da može doći do različitih rezultata jeste posljedica interakcije između prava države koja prebacuje zatvorenika u oblasti određivanja kazne i prakse države koja prima zatvorenika u oblasti prebacivanja zatvorenika. Takve razlike svojstvene su svim aranžmanima za prebacivanje zatvorenika, koji se u suštini baziraju na principu da će kaznu koju je izrekla država koja prebacuje zatvorenika izvršiti država koja prima zatvorenika. Sud ponavlja da su se podnosioci predstavke saglasili sa prebacivanjem, znajući što to sa sobom nosi u smislu vremena koje će morati da budu u pritvoru, bez sumnje da bi uživali mnoge benefite koji su išli uz izvršenje njihove kazne u Ujedinjenom Kraljevstvu, uključujući povoljnija pravila o ranijem oslobađanju i bolje uslove u pritvoru.

92. U ovim okolnostima, nastavak pritvora podnosilaca predstavke u Ujedinjenom kraljevstvu ne može se okarakterisati kao proizvoljan u okviru značenja člana 5 stav 1 (a) kao rezultat njihovog priznanja krivice. Njihove su pritužbe očigledno neosnovane i zbog toga neprihvatljive po članu 35 stav 3(a) i 4 Konvencije.

3. "Neoboriva pretpostavka"

93. Iako je prvi podnosilac priznao krivicu, on je ostao pri tome da su uprkos količini o kojoj se radilo, narkotici bili za njegovu ličnu upotrebu. Kao rezultat "neoborive pretpostavke" predviđene u pravu Tajlanda, on nije mogao da ospori optužbu da su narkotici namijenjeni za distribuiranje. Zbog toga je on tvrdio da je njegovo suđenje bilo flagrantno nepravično i da je njegov kasniji pritvor bio proizvoljan, u smislu člana 5 stav 1 (a) Konvencije.

94. Pošto Konvencija ne obavezuje Strane ugovornice da nameću svoje standarde trećim zemljama, uslov člana 5 stav 1 (a) da lice bude zakonito lišeno slobode nakon "osuđujuće presude nadležnog suda" ne implicira da Sud mora da podvrgne postupke u trećim zemljama koji su doveli do te osuđujuće presude sveobuhvatnoj analizi niti da utvrdi da li oni u potpunosti ispunjavaju sve uslove člana 6 Konvencije (v. *Stoichkov protiv Bugarske*, br. 9808/02, stav 51, 24. mart 2005. godine; i *Drozd i Janousek*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 110). Tražiti takvu reviziju načina na koji je sud koga ne obavezuje Konvencija primijenio principe pohranjene u članu 6 spriječio bi sadašnji trend jačanja međunarodne saradnje u sprovođenju pravde, za koji je Sud već istakao da je generalno u interesu predmetnih lica (v. *Drozd i Janousek*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 110).

95. Međutim, Sud je takođe zauzeo stav da, ako je osuđujuća presuda rezultat postupka koji predstavlja "flagrantno uskraćivanje pravde", odnosno postupka koji je "očigledno suprotan odredbama člana 6 ili principima koji su u njemu pohranjeni", lišenje slobode koje je iz njega proizašlo nije opravdano po članu 5 stav 1(a) (v. *Stoichkov*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 51; i *Othman (Abu Qatada) protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 8139/09, stav 259, 17. januar 2012. godine). Sud je ukazao na činjenicu da je "flagrantno uskraćivanje pravde" strog test nepravičnosti. On prevazilazi samo nepravilnosti ili nepostojanje zaštitnih mehanizama u postupcima suđenja koji mogu da predstavljaju povredu člana 6 ako do njih dođe u samoj strani ugovornici. Ono što je tu potrebno pokazati jeste da je princip pravičnog suđenja koji se garantuje članom 6 prekršen toliko da to predstavlja poništenje ili uništenje same suštine prava koji se garantuje tim članom (v. *Othman (Abu Qatada)*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 260). Iako od Suda još uvijek nije traženo da definiše ovaj izraz preciznije, Sud je ipak ukazao na to da određeni oblici nepravičnosti mogu da predstavljaju flagrantno uskraćivanje pravde. To su, između ostalog:

osuđujuća presuda *in absentia* bez kasnije mogućnosti da se dođe do novog određenja po pitanju merituma optužbe; suđenje koje je po svojoj prirodi skraćeno i sprovedeno uz potpuno nepoštovanje prava na odbranu; pritvor bez pristupa nezavisnom i nepristrasnom sudu radi revizije zakonitosti pritvora; namjerno i sistematsko uskraćivanje pristupa advokatu, naročito za pojedinca koji je zatvoren u stranoj zemlji; prihvatanje dokaza dobijenih mučenjem (v. *Othman (Abu Qatada)*, citirano ranije u tekstu ove presude, stav 259 i tu citirani drugi izvori; i stav 267). Iz datih primjera i prirode samog testa slijedi da su slučajevi u kojima je došlo flagrantnog uskraćivanja pravde obično očigledni i poznati diplomatskim predstavnicima države koja prima zatvorenika prije nego što dođe do prebacivanja.

96. U ovom predmetu je pitanje da li je "neoboriva pretpostavka" u tajlandskom pravu dovela do povrede člana 6 koja je tako temeljna da predstavlja poništavanje ili uništenje same suštine prava podnosioca predstavke na pravično suđenje. U ovom smislu, Sud konstatuje da pretpostavke činjenica ili prava funkcionišu u svakom pravnom sistemu i da Konvencija ne zabranjuje takve pretpostavke u principu. Međutim, član 6 stav 2 nije indiferentan prema pretpostavkama činjenica ili prava koje su predviđene u krivičnom pravu. On obavezuje države da ih ograniče razumnim granicama koje uzimaju u obzir važnost same stvari o kojoj se radi i da zadrže pravo na odbranu (*Salabiaku protiv Francuske*, 7. oktobar 1988. godine, stav 28, Serija A br. 141-A).

97. Djelovanje člana 15(3) predmetnog tajlandskog zakona (v. stav 40 ove presude), odredbe koja definiše konkretno krivično djelo za koje počinitelj krivičnog djela može da bude optužen, osuđen i kažnjen, spriječilo je prvog podnosioca predstavke da tvrdi da je količina narkotika koju je imao u svom posjedu bila samo za ličnu upotrebu. Sud dalje konstatuje nalaz sudije Višeg suda da je bilo razumnih argumenata za dokazivanje da narkotici zaista jesu bili za ličnu upotrebu prvog podnosioca predstavke (v. stav 13 ove presude). Ne može se isključiti da ima okolnosti u kojima bi odredba prirode kakva je priroda člana 15(3) tajlandskog zakona mogla da dovede do pitanja po članu 6 stav 2. Međutim, kako je tajlandski ustavni sud u svojoj presudi iz 2001. godine obrazložio, svrha tajlandskog zakona bila je da oštrije kazni ona lica koja su u posjedu imala veću količinu narkotika od određene, a namjeravani uticaj primjene člana 15(3) Zakona bio je da se poveća kazna koja se može izreći optuženom koji u posjedu ima takvu količinu narkotika. Ovo krivično djelo proisticalo je u suštini iz posjedovanja narkotika, i to je ipak moralo da dokaže tužilaštvo (v. stavove 41-42 ove presude). U ovom predmetu, prvi podnosilac predstavke imao je niz proceduralnih garancija u postupku u Tajlandu. Suđeno mu je javno pred dva nezavisna sudije; bio je prisutan tokom postupka i imao je pravnog zastupnika; bio je oslobođen nekih od optužbi u skladu sa pretpostavkom nevinosti, i uprkos činjenici da posjedovanje heroína i ekstazija nije

osporavano, dokazi su doveli do toga da su narkotici bili u njegovom posjedu; i on je kažnjen u skladu sa nadležnim pravom i dato mu je značajno skraćenje kazne jer je priznao krivicu (v. stavove 13 i 16 ove presude). U svakom slučaju, kada se ocjenjuje uticaj "neoborive pretpostavke" na cjelokupnu pravičnost suđenja, suštinski je faktor to što prvi podnosilac predstavke, ni tokom suđenja ni kada je podnosio zahtjev za prebacivanje, nije skrenuo pažnju britanskim vlastima na navodno flagrantno uskraćivanje pravde u njegovom slučaju.

98. Sud zaključuje da, iako su prava podnosioca predstavke na odbranu bila ograničena djelovanjem "neoborive pretpostavke" u njegovom slučaju, ne može se reći da je bila uništena sama suština njegovog prava na pravično suđenje. Uzevši u obzir sve okolnosti predmeta, Sud smatra da podnosilac predstavke nije uspio da pokaže da je bilo flagrantnog uskraćivanja pravde u njegovom slučaju. U nastavku pritvora podnosioca predstavke stoga nije bilo povrede člana 5 stav 1(a). Njegova pritužba je stoga očigledno neosnovana i zato neprihvatljiva po članu 35 stavovi 3 (a) i 4 Konvencije.

Iz ovih razloga, Sud jednoglasno

odlučuje da spoji predstavke;

proглашава predstavke neprihvatljivima.

Fatoş Aracı
Sekretar

Ineta Ziemele
Predsjednik

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2013. godina.

Zvanični jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On nije obavezujući za Sud i Sud ne preuzima odgovornost za njegov kvalitet. Prevod se može preuzeti sa baze podataka o sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili sa bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud dostavio. Prevod se može reprodukovati za nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede puni naziv predmeta, sa gore navedenom izjavom o autorskim pravima i pominjanjem Fonda za ljudska prava. Ukoliko je namjera da se bilo koji dio ovog prevoda upotrijebi za komercijalne svrhe, molimo vas da se obratite na adresu publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2013**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.